

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2007.

TÁRSADALOMISMERET

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

Projektmunka

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

Fontos tudnivalók

A projektek megvalósítását a vizsgázó különböző műfajok választásával oldhatja meg. A műfajokat 3 nagy csoportba soroltuk, és műfajcsoportonként készítettük el a javítási útmutatót:

1. Írásos dolgozat típusú projekt
2. Képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt
3. Szervezésen alapuló projekt

1. Írásos dolgozat típusú projekten értjük a hagyományos házi dolgozatot, esszét, esettanulmányt, dokumentumelemzést, az írásos formában beadott szociológiai jellegű interjút, kérdőíves felmérés elemzését, értékelését, publicisztikai típusú riportot, iskolaújságban megjelenő cikksorozatot.

(Az írásos dolgozat a tartalmi követelmények hibátlan teljesítésével *maximum 50 pont*.)

Az írásos vizsgamunka terjedelme akkor tekinthető megfelelőnek, az érettségihez méltónak, ha terjedelme mellékletek nélkül, 12-es betűmérettel, másfeles sortávolsággal kb. 10–12 oldal, kézzel írt változatban valamivel több, 12–15 oldal (a portfólióban beadott anyagokon, mellékleteken kívül).

2. Képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekten értjük az audiovizuális produktumot, az iskolai rádió vagy televízió részére készített riport- vagy műsorsorozatot, filmet, egyéb audiovizuális interjút, riportot, fotósorozatot, faliújságon tematikus képsorozatot, tematikus faliújság-sorozatot. A projekt elbírálásának feltétele egy 1–3 oldalas kísérő szöveg mellékelése. A szaktanár egyaránt pontozza a mellékelt írásos művet (*maximum 10 pont*) és magát a kész vizsgadarabot (*maximum 40 pont*).

A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló produktum terjedelme akkor felel meg az érettségi elvárásnak, ha az iskolarádió, illetve -televízió részére készített műsor legalább 3–5 perc terjedelmű, a műsorsorozat 3–5 részes, a tematikus faliújság minimálisan 3–5 részből áll, a film legalább 5–20 percnyi, a fotósorozat – bármilyen megjelenési formában vagy adathordozón – legalább 10–15 képből áll.

A szaktanár joga annak meghatározása, hogy a vizsgázó milyen, az iskolának is rendelkezésére álló eszközön, hozzáférhető adathordozón, formátumban adhatja be dolgozatát. Ha az ebből adódó nehézségek a végleges leadást követően derültek ki, a vizsgázó utólag is kötelezhető a megfelelő adathordozóra, illetve formátumra történő átmásolásra.

3. A szervezésen alapuló projekt műfajai közé a közéleti diákrendezvény megszervezését (például vitasorozat), az iskolán kívüli közéleti akció szervezését (például környezetvédelmi akció), a jótékonsági rendezvény lebonyolításában történő részvételt vagy annak megszervezését soroljuk. A projekt elbírálásának feltétele kísérő szöveg mellékelése. Az elkészített írásbeli munkák ajánlott terjedelme 3–5 oldal.

A szaktanár egyaránt pontozza a mellékelt írásos művet (*maximum 30 pont*) és magát az akciót, rendezvényt (*maximum 20 pont*).

A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított idő akkor tekinthető az érettségihez méltónak és elvárhatónak, ha a dokumentumokból bebizonyosodik, hogy eléri a 30-35 órát.

Projekt témák

Az előregedő társadalom problémái

- Mutassa be, hogy az előregedés milyen társadalmi és gazdasági problémákat ró a társadalom egészére! Térjen ki saját, közvetlen lakóhelye ilyen szempontú bemutatására!
- Készítsen felmérést az időskorúak problémáinak vizsgálatára a saját környezetében!

A depresszió mint népbetegség

- Mutassa be a depresszió megjelenését és elterjedését Magyarországon! Elemezze, mi jellemzi a tartósan depressziós emberek állapotát és közvetlen környezetük velük való viszonyát!
- Mutassa be vagy tevékenységével segítse egy olyan civil kezdeményezés működését, amelyik támogatja a lelki betegeket, a depressziósokat!

A munkanélküliség alakulása a rendszerváltás óta

- Hogyan alakult a munkanélküliek aránya, helyzete, ellátása megyéjében az elmúlt tizenhat évben? Mi jellemzi a munka világát hazánkban?
- Mutassa be vagy tevékenységével segítse az olyan civil kezdeményezéseket, amelyek támogatják a munkanélkülieket!

Az elkészült projektmunka értékelése

Írásbeli vizsga – projektmunka készítése (Maximálisan 80 pont adható.)

I. A projektkészítés folyamatának értékelése (Maximálisan 30 pont adható.)

Megjegyzés: Amennyiben a vizsgabizottság úgy ítéli meg, hogy a projektmunka nem önálló szellemi terméke a vizsgázónak, akkor a vizsgabizottság jelzése után az iskola igazgatója a 100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet 23. § (2) bekezdés alapján járjon el!

II. Javítási útmutató a kész vizsgamunka tartalmának, eredményének értékeléséhez
(Maximálisan 50 pont adható.)

1. Írásos dolgozat típusú projekt értékelése (50 pont)
2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése
 2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése (10 pont)
 2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése (40 pont)
3. Szervezésen alapuló projekt
 3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése (30 pont)
 3. b) A lebonyolítás módjának értékelése (20 pont)

Szóbeli vizsga

A projektmunka megvédésének értékelése (Maximálisan 10 pont adható.)

Megjegyzés: Az értékelő tanárnak az útmutatóban található értékelő lapokból lehetősége van annyi példányt másolni, amennyi a vizsgázók száma, ezáltal külön egyéni értékelő lapot nem kell készítenie. (A szóbeli vizsga másik feladatának, a tétel kifejtésének értékelési szempontjait viszont a vizsgát lebonyolító iskolának kell elkészítenie.)

A diák a szóbeli érettségi vizsgán megvédi a vizsgamunkáját. A védés során a vizsgázó röviden ismereti projektjét, és válaszol a vizsgabizottság által feltett kérdésekre.

Az érettségi elnök és a vizsgabizottság előzetes engedélyével bemutatható a képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló vizsgadarab. Az erre felhasznált idő nem számít bele az érettségiző szóbeli feleletének vizsgaidejébe. A vizsgadarab közös megtekintése viszont lehetővé teszi, hogy a bizottság tagjai is érdemi kérdéseket tegyenek fel, megismerjék az érettségiző munkáját.

A szóbeli védés alkalmával a portfólióban található anyagok (hipotézis, terv, hálóterv, nyersváltozat, bibliográfia stb.) bármelyikét a vizsgázó felhasználhatja szemléltetésre, használatára az értékelő tanár bátoríthatja. A vizsgázó projektmunkájának bemutatását az értékelő tanár – a rendelkezésre álló kevés idő miatt – megszakíthatja, hogy maradjon elegendő idő a bizottság által felteendő kérdésekre is. A vizsgázót a pontozásban nem érheti hátrány, ha bizottság bármely tagja nem a projekthez kapcsolódó kérdést tesz fel, és arra az érettségiző nem tudja a választ.

A vizsgázó neve:		
Szemponatok	Max. pont	Adott pont
A vizsgamunka lényegi elemeinek és az egyéni munka konkrétumainak bemutatása	6	
Ismereti a projektkészítés során szerzett néhány egyéni tapasztalatát	4	
Szaknyelv, szakmai ismeretek alkalmazása	4	
A vizsgabizottság által feltett 2-4 kérdés megválaszolása, témataratás, lényegkiemelés	4	
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítettsége	2	
Összesen *	20	
Végző pontszám (összesen/2)	10	

* A jobb differenciálás érdekében az egyes részekre viszonylag sok pont adható, az egységes vizsgaértékelést az teszi lehetővé, hogy az így kapott eredményt megfelezzük. Mindig a végeredményt kerekítjük a diáknak kedvében, tehát felfelé.

1. projekttema: Az előregedő társadalom problémái

I. A projektkészítés folyamatának értékelése

A vizsgázó neve:					
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont	
A vizsgázó önálló részvétele a projekt készítésében		A tanuló az előregedő társadalom témájának feldolgozását önállóan, saját elképzeléseit megvalósítva végezte.	0–2	2	
Konzultációkon való megjelenés		A konzultációkra a megbeszéltek időben, felkészülten érkezett, azokon aktívan vett részt.	0–4	4	
K O M P E T E N C I Á K	Információk kezelése, problémafelismerés, problémamegoldóképesség, széles körű alkalmazási ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> • Munkanaplóját folyamatosan vezette. • Portfóliójában bemutatta a projekt elkészítéséhez kapcsolódó anyagait, jegyzeteit, a dolgozat készítése közben keletkezett tervezeteket, ábrákat, adatsorokat. • Az előregedő társadalom problémái téma kiválasztásával kapcsolatos motívációit feltárta, témaválasztását indokolta. • A munka ütemezésére tervezetet, illetve hálótervet készített. • Hipotézisét vagy célkitűzését írásos formában elkészítette, azt beadta. • A konzultációkon kitűzött határidőket pontosan betartotta. 	0–4 0–2 0–2 0–2 0–2	14	
	Nyelvi kultúra, kommunikáció, értő olvasás, szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> • A konzultációk alkalmával és a munkanaplóban megfogalmazta a projektmunka készítésével kapcsolatos személyes élményeit. • A projektvezető tanárral és az esetleges külső konzulensekkel együttműködött. • A szakirodalmat feldolgozta, azt megértette. • A munkanapló vagy a kommentár és a tervezet vagy hálóterv tartalma, valamint a konzultációkon való szóbeli megnyilvánulásai logikusan felépítettek, nyelviileg helyesek voltak. 	0–2 0–2 0–4 0–2	10	
Összesen (maximum)				30	

II. Javítási útmutató a kész vizsgamunka tartalmának, eredményének értékeléséhez

1. Írásos dolgozat típusú projekt értékelése

A vizsgázó neve:		Pont	Max. pont	Adott pont
Szempontok				
A dolgozat egyedisége	A dolgozat a vizsgázó saját alkotása, szellemi terméke. A másoktól átvett gondolatokat, szövegeket pontosan jelöli, azok szerzőit, eredetét pontosan feltünteti.	0–2	2	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> Az írásos dolgozat terjedelme megfelelő. A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címet tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek. A dolgozat tagolása arányos. <p>A kifejtés mondatokból áll, s a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.</p>	0–2 0–2 0–2 0–6	12	
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A projekt címe az előregedő társadalom témájával összhangban van, eredeti, ötletes.	0–2	36
	A feladat megértése, a probléma felismerése, problémamegoldás keresése	<ul style="list-style-type: none"> A projekt tartalma megfelel az előregedő társadalom témájának. A középpontban az előregedésből, a járulékfizetők számának csökkenéséből adódó gazdasági, szociális vagy társadalmi problémák állnak, vagy az időskorúak jelenlegi vagy a jövőben várható problémáival (elmagányosodás, egészségügyi rendszer, intézményi ellátottság stb.) foglalkozik. A dolgozat önálló kutatási tevékenységet, esetleg eredményt is tartalmaz, ez lehet kérdőíves felmérés, interjú, riport, esetleírás, adatsor. 	0–4 0–4	
	A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata	<ul style="list-style-type: none"> A vizsgázó megfelelően alkalmazza a témához kapcsolódó elméleti ismereteit. Információit több különböző műveltségi területről szerzi, azokat ötvözi (történelem, szociológia, gazdasági ismeretek, etika, jog, gerontológia stb.). Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra (elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű olvasása). A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja, például társadalmi vagy családon belüli szolidaritás, társadalmi felelősség, jövő iránti felelősség, karitatív tevékenység, járulékfizető, szociális ellátás, társadalombiztosítás, nyugdíj, nyugdíjas. 	0–6 0–2 0–2	

K O M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó dolgozatában kiemeli a lényegi elemeket, megtalálja a legfontosabb csomópontokat. • A vizsgázó látja a születések és a járulékfizetők számának csökkenése, illetve a társadalombiztosítási rendszer problémái közötti összefüggést. Képes következtetések levonására, látja, hogy a születések és a járulékfizetők számának csökkenése mellett a jelenlegi társadalombiztosítási rendszer hosszú távon nem tartható fenn, átgondolhatja a megoldások lehetőségeit (például a szolgáltatások csökkentése vagy fizetőssé tétele, az öngondoskodás tudatosítása, vagy a feketegazdaság visszaszorításával, az eltitkolt jövedelmek megadóztatásával a befizetett járulékok növelése). • Felismeri az időskor jellemző problémáit. Képes az életkor kitolódásával járó társadalmi, pszichológiai, politikai kihívások felvázolására. 	0–2			
			0–2			
	A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> • A kész projekt a vizsgázó előzetes hipotézisére vagy az általa megfogalmazott célra épül, a megadott téma vizsgálatára alkalmas. • A dolgozatban sor kerül a hipotézis vagy a cél megvalósulásának értékelésére is. 	0–2	0–2		
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a vizsgázó lakóhelyéhez. A kérdést nem elvontan, hanem egy, a vizsgázó által választott probléma megjelenésén, várható hatásain, esetleg lehetséges megoldási módjain keresztül vizsgálja, vagy megállapításai saját felmérésén alapulnak. Adatai aktuálisak.	0–2			
	Önkifejező-képesség	Az írásos anyag tartalmazza a vizsgázónak az előre-gedő társadalmak problémáiról kialakított saját véleményét, a vizsgadolgozatban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang.	0–4			
Összesen:				50		
Tanári vélemény, aláírás:						

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése (10 pont)

A vizsgázó neve:					
Szemponatok			Pont	Max. pont	Adott pont
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag az előregedő társadalom problémáinak bemutatásához igazodik, a vizsgázó értékeli a cél megvalósíthatóságát is.	0–2	8	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgázó képes a lényegi elemek kiemelésére, a társadalmi, gazdasági, szociológiai vagy etikai összefüggések felismerésére.	0–2		
	A projektmunka elméleti megalapozása	Mind a produktum megvalósításához szükséges (például technikai eszközök hatásmechanizmusát, a választott műfaj sajátosságait tükröző) elméleti ismeretek tanulmányozását, mind az előregedő társadalmak problémáival kapcsolatos ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia. Az elméleti ismereteket a vizsgázó megfogalmazza, azokat megfelelően alkalmazza.	0–4		
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség		A produktum jól tagolt, logikusan felépített, szerkesztett szöveg. A dolgozatban nincs súlyos nyelvtani vagy nyelvhelyességi hiba.	0–2	2	
Összesen:				10	

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése (40 pont)

A vizsgázó neve:					
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont	
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában		<ul style="list-style-type: none"> • A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A mástól átvett audiovizuális anyagrészek forrásait pontosan feltünteti. • A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt, az anyagban megjelenik az eredetiség, egyéni hang, képes érzelmi hatások (empátia, felelősségérzés stb.) felkeltésére. • Jól megállapítható a szerző saját véleménye az előregedő társadalom kérdésköréről, esetleg a lehetséges megoldásokról is. 	0–2 0–6 0–2	10	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség		<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgamunka formailag az érettségi követelményeinek megfelel, a felhasznált eszközöknek, alkalmazott műfajnak megfelelő esztétikai minőséget hordoz. • A produktum terjedelme megfelel az előírtaknak. • Képi világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan, megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát. 	0–4 0–2 0–2	8	
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A projekt címe az előregedő társadalom témájával összhangban van, eredeti, ötletes.	0–2		
	A feladat megértése	A projekt a tartalma megfelel az előregedő társadalom témájának. A középpontban az előregedésből, a járulékfizetők számának csökkenéséből adódó gazdasági, szociális vagy társadalmi problémák állnak, vagy az időskorúak jelenlegi vagy a jövőben várható problémáival foglalkozik. Betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	0–2		

K O M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó a projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontos, megjelennek a társadalom előregedéséből adódó ok-okozati kapcsolatok, összefüggések. • Tárgyát vagy témáját több szempontból vizsgálja, ábrázolja. 	0–4	22	
	A projekt készítésének szakmai megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázónak a témával kapcsolatos elméleti és műfaji tudása a kész műben megjelenik. Bemutathatja, hogy az előregedés milyen társadalmi és gazdasági feladatokat ró társadalmunkra helyi vagy országos szinten, vagy ábrázolhatja a környezetében élő időskorúak problémáit. • A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnyelv vagy hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázstechnika szakszerű alkalmazása) megfelelően alkalmazza. 	0–4		
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a társadalmi valósághoz, a helyi viszonyokhoz vagy egy csoport gondjaihoz, esetleg egy konkrét problémához.	0–2		
Összesen (maximum):				40	
A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekthez mellékelt írásos anyag és a képi vagy elektronikus vizsgadarab összesített pontszáma (a és b rész együtt):				50	
Tanári vélemény, aláírás:					

3. Szervezésen alapuló projekt

3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése (30 pont)

A vizsgázó neve:		Pont	Max. pont	Adott pont
Szemponatok				
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozatot a vizsgázó készítette. Az írásban leadott dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat.	0–4	4	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> Az írásos vizsgamunka formája és terjedelme az előírásoknak megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített. Szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címet tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek. Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait.	0–4 0–2 0–2	8	
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	<ul style="list-style-type: none"> A beadott írásos anyag az előregedő társadalom problémájához kapcsolódó rendezvényszervezés céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. Tartalmazza az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelését, és vizsgálja a kitűzött célok megvalósulását is. 	0–4 0–2	18
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés és	<ul style="list-style-type: none"> A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére, például a csökkenő születések száma és a társadalombiztosítási rendszer jelenlegi és majdani problémái között, illetve látja mindezek összefüggését a nyugdíjasok helyzetének romlásával. A vizsgázó írásos anyagában a lényegi elemeket hangsúlyozza. 	0–2	
	A projektmunka elméleti megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> Az elkészített bibliográfia a társadalom előregedéséből adódó problémák elméleti megalapozását és a szervezéshez kapcsolódó jogi, marketing-, PR-tevékenységhez kapcsolódó elméleti ismeretek elsajátítását segíti, azokat a vizsgázó megfelelően alkalmazza. Bemutatja a szervezés jogi és gazdasági feltételeit. 	0–4 0–4	
Összesen:			30	

3. b) A lebonyolítás módjának értékelése (20 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok, kompetenciák		Pont	Max. pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményezőképeség	A tanuló a szervezésre, lebonyolításra dokumentáltan a szabályoknak megfelelő mennyiségű időt fordított.	0–2	2	
	A diák motiváltsága a feladat során megfelelő, kezdeményező volt, önálló ötletei, javaslatai voltak. A vizsgázónak a szervezésben játszott szerepe megállapítható (például önállóan, irányítóként, munkatársként vagy csak résztvevőként végzett tevékenységek).	0–4	4	
A figyelem felkeltése és az érdeklődés megtartásának képessége	<ul style="list-style-type: none"> A rendezvény meghirdetésének körülményeinél a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ, vagy tükröződik a személyes meggyőzésre tett erőfeszítés. 	0–2	4	
	<ul style="list-style-type: none"> A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra, képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben jól kommunikál. Megfelelően választotta ki a célcsoportot. 	0–2		
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	<ul style="list-style-type: none"> A helyszín és az időpont kiválasztása megfelelő, a szervezési munkához kapcsolódó időkeretek megjelölése és az események időtartama arányos, a költségigények meghatározása megtörtént, és az reális. 	0–2	6	
	<ul style="list-style-type: none"> A vizsgázó a rendezvény megvalósításához kapcsolódó intézményeket, szervezeteket, azok működésének sajátosságait ismeri. 	0–2		
	<ul style="list-style-type: none"> A rendezvény irányítását a vizsgázó kézben tartotta, értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént. 	0–2		
Helyzetfelismerő, konfliktuskezelő és problémamegoldó-képesség	<ul style="list-style-type: none"> Felkészült a rendezvény szervezését és megtartását gátló, zavaró tényezők kiküszöbölésére (esőnap, tartalékhelyszín, áramhiány, rendzavarás stb.). 	0–2	4	
	<ul style="list-style-type: none"> A vizsgázó meg tudta oldani a váratlanul felmerült problémákat, helyzeteket, képes volt kezelni a program kapcsán keletkező feszültségeket, illetve reagált a segítők és résztvevők ötleteire, képes volt az akadályok leküzdésére. 	0–2		
Összesen (maximum):			20	
A szervezésen alapuló projekt írásos anyagának és a lebonyolítás módjának összesített pontszáma (a és b rész együtt):			50	
Tanári vélemény, aláírás:				

2. projekttema: A depresszió mint népbetegség

I. A projektkészítés folyamatának értékelése

A vizsgázó neve:					
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont	
A vizsgázó önálló részvétele a projekt készítésében		Önállóság a depresszió társas megnyilvánulásaival kapcsolatos téma kutatásában, feldolgozásában, bemutatásában.	0–2	2	
Konzultációkon való megjelenés		A konzultációs alkalmakon való rendszeres megjelenés, felkészült és aktív részvétel.	0–4	4	
K O M P E T E N C I Á K	Információk kezelése, problémafelismerés, problémamegoldóképesség, széles körű alkalmazási ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> • Munkanapló folyamatos vezetése. • Portfóliójában bemutatja a projektkészítés folyamatához kapcsolódó anyagait, jegyzeteit, részfejezetét; a dolgozat készítése közben keletkezett produktumot. • Írásban megfogalmazott hipotézis vagy célkitűzés; a depresszió témájának kiválasztásával kapcsolatos motivációk, a témaválasztás indoklása. • Tervezet, illetve hálóterv készítése a munka ütemezésére. • A konzultációkon kitűzött határidők pontos betartása. • Nyersvázlat, illetve részfejezet elkészítése. 	0–4 0–2 0–2 0–2 0–2 0–2	14	
	Nyelvi kultúra, kommunikáció, értőolvasás, szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> • A projektmunkával kapcsolatos személyes bevonódás megfogalmazása a konzultációk alkalmával és a munkanaplóban. • A projektvezetővel és más érintett személyekkel való konstruktív együttműködés. • A depresszióval kapcsolatos szakirodalom megértése, értő feldolgozása. • A munkanapló és a tervezet vagy hálóterv tartalma, valamint a konzultációkon való szóbeli megnyilvánulásai logikusan felépítettek, nem tartalmaznak súlyos nyelvtani, nyelvhelyességi vagy helyesírási hibákat. 	0–2 0–2 0–4 0–2	10	
Összesen (maximum)				30	

II. Javítási útmutató a kész vizsgamunka tartalmának, eredményének értékeléséhez

1. Írásos dolgozat típusú projekt értékelése (50 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont
A dolgozat egyedisége	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját szellemi terméke. Az idézeteket, hivatkozásokat pontosan feltünteti.	0–2	2	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (10-15 oldal). A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címet tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek. A dolgozat részekre, fejezetekre tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. 	0–2 0–2 0–2 0–6	12	
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a depresszió témájával összhangban van; figyelemfelkeltő, ötletes.	0–2	
	A feladat megértése, a probléma felismerése, problémamegoldás keresése	<ul style="list-style-type: none"> A munka tartalma megfelel a választott témának, tartalmazza a depresszió hatására a betegre és közvetlen környezetére tett hatása bemutatását. A projekt munka tartalmaz önálló kutatási tevékenységet, eredményt; ez lehet megfigyelés, pszichológiai interjú, felmérés, depressziós beteg megfigyelése stb. 	0–4 0–4	
	A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata	<ul style="list-style-type: none"> A témához kapcsolódó elméleti ismereteket megfelelően alkalmazza. Információit többféle műveltségi területről szerzi, ötvözi (pszichológiai, pedagógiai területről, civil szervezet vagy egy beteget befogadó intézmény világából). Hivatkozik a felhasznált szakirodalomra, forrásokra (elvárható legalább 3-5 rövidebb terjedelmű mű feldolgozása). A témához tartozó szaknyelv alapfogalmait helyesen használja, például empátia, lelki betegség, közöny, befelé fordulás, kortárs csoport, együttműködés, mániás depresszió, szocializáció. 	0–6 0–2 0–2	

K O M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése	<ul style="list-style-type: none"> • A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontoz. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat a depresszió kialakulására nézve, vagy a civil szervezet célját és működését tekintve. • Felismeri, hogy a betegség az elidegenedő társadalomban növekvő arányban fordul elő, a családok szétszakadása, a jövő bizonytalansága és az egzisztenciális nehézségek a depresszió növekedését prognosztizálják. • Képes megfigyelések, interjúk, szakirodalmi tájékozódás alapján következtetések levonására. 	0–2	36	
	A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> • Az elkészült projekt a hipotézisre vagy célkitűzésre épül, alkalmas a depresszió téma vizsgálatára. • Sor kerül a hipotézis vagy a kutatási cél megvalósulásának értékelésére. 	0–2		
	A téma aktualitása	A vizsgamunka életszerű, kötődik a vizsgázó lakóhelyén megfigyelhető jelenségekhez. A vizsgált adatok, pszichológiai jellemzők aktuálisak, életszerűek.	0–2		
	Önkifejező-képesség	Az írásos anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang, a vizsgázó képes világosan és szakszerűen kifejezni gondolatait.	0–4		
	Összesen:		50		
Tanári vélemény, aláírás:					

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése (10 pont)

A vizsgázó neve:					
Szempontok			Pont	Max. pont	Adott pont
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az írásos anyag a depressziót leíró elméletekhez, és a vizsgázó által is megfigyelhető jelenségekhez igazodik.	0–2	8	
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A vizsgázó képes észrevenni és bemutatni azokat a csomópontokat, melyek a depressziós viselkedésben jellegzetesek. Ezek egymásra épülését, sorrendiségét, ok-okozati viszonyait kiemeli.	0–2		
	A projektmunka elméleti megalapozása	A depresszió jellemzőinek tanulmányozását tükrözi az elkészített bibliográfia. A feldolgozott szakirodalom alapján az elméleti ismeretek megfogalmazódnak, azokat megfelelően alkalmazza hipotézisének igazolásában.	0–4		
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség		A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan megfogalmazott, és nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	0–2	2	
Összesen:				10	

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése (40 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	<ul style="list-style-type: none"> • A projekt a vizsgázó saját szellemi terméke. A mástól átvett audiovizuális anyagrészek forrásait pontosan feltünteti. 	0–2	10	
	<ul style="list-style-type: none"> • A projektmunka tartalmaz önálló kutatási és/vagy művészi tevékenységet, esetleg eredményt. Az anyagban megjelenik az eredetiség, az egyéni hang, képes érzelmi hatások felkeltésére. 	0–6		
	<ul style="list-style-type: none"> • A szerző megfogalmazza saját, önálló véleményét. 	0–2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz. 	0–4	8	
	<ul style="list-style-type: none"> • A produktum terjedelme megfelel az előírtaknak. 	0–2		
	<ul style="list-style-type: none"> • Képi világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát. 	0–2		
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A cím a depresszió témájával vagy a civilszervezet működésével összhangban van, figyelemfelkeltő, ötletes.	0–2	
	A feladat megértése	A munka tartalma megfelel a választott témának, a depressziós viselkedés megjelenését, megfigyelhetőségét állítja a középpontba; betartja a választott műfaj sajátosságait, követelményeit.	0–2	

K O M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	<ul style="list-style-type: none"> • A projektmunkában a lényegi elemeket emeli ki, jól súlypontos. A vizsgázó megtalálja a legfontosabb csomópontokat a depresszió kialakulására nézve. Meglátja az összefüggést a bizonytalan társadalmi környezet és a depresszió növekvő mértéke között. A civil segítők munkájának leírásakor a célok és eszközök kapcsolatát is elemzi. • Tárgyát vagy témáját több szempontból vizsgálja, például kiemeli az öröklés, a gyermekkor, a mindennapi nehézségek hatását, érinti esetleges más betegségek indukciós okát. 	0–4	22	
	A projekt készítésének szakmai megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> • A témához kapcsolódó elméleti és műfaji ismeretek tükröződnek a kész műben. Ábrázolhatja a depressziósok életét a társas együttműködés szempontjából, vagy egy egyéni fejlődési vonal különböző állomásait is bemutathatja, illetve a civil szerveződések gyökerét, mindennapjait is érintheti. • A szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnyelv vagy hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázstechnika szakszerű alkalmazása) megfelelően alkalmazza. 	0–5		
Összesen (maximum):			40		
A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekthez mellékelt írásos anyag és a képi vagy elektronikus vizsgadarab összesített pontszáma (a és b rész együtt):			50		
Tanári vélemény, aláírás:					

3. Szervezésen alapuló projekt

3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése (30 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok			Max. pont	Adott pont
	Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	Az érettségi dolgozat a vizsgázó saját munkája. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett a többi résztvevő, társszervező. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat.	0–4	4
	Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő (3-5 oldal). A dolgozat tagolása arányos. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített, szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, megfelelő papíron íródott, margót és címet tartalmaz, táblázatai áttekinthetőek, egyenes vonalak határolják, illusztrációi ízlésesek. Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait. 	0–4 0–2 0–2	8
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	<ul style="list-style-type: none"> Az írásos anyag a szervezőmunka céljához igazodik, meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. Sor kerül a cél megvalósulásának vizsgálatára, az érettségiző által végzett tevékenység hatékonyságának értékelésére. 	0–4 0–2	18
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	<ul style="list-style-type: none"> A vizsgázó képes az ok-okozati kapcsolatok, összefüggések felismerésére a depressziós viselkedés elméleti ismereteinek közlése során. A tanuló törekszik a lényegi elemek hangsúlyozására. 	0–2 0–2	
	A projektmunka elméleti megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> A depresszióval kapcsolatos elméleti ismeretek megalapozását tükrözi az elkészített bibliográfia, a szervezéshez kapcsolódó ismeretek megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza. Rávilágít a szervezés személyi, pszichológiai és esetleg gazdasági feltételeire. 	0–4 0–4	
Összesen:				30

3. b) A lebonyolítás módjának értékelése (20 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok, kompetenciák		Pont	Max. pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményező-képesség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított idő dokumentáltan az érettségihez méltó (30-35 óra), az elvárhatónak megfelelő.	0–2	2	
	A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, önmaga javasol, áll elő ötletekkel. Megállapítható, hogy a vizsgázó a szervezésben mit végzett önállóan, irányítóként, munkatársként, résztvevőként.	0–4	4	
A figyelem felkeltése és az érdeklődés megtartásának képessége	<ul style="list-style-type: none"> A rendezvény meghirdetése, a figyelem felkeltése ötletes, többfajta információhordozót is használ. A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a résztvevők megfelelő tájékoztatására. Képes a kapcsolatteremtésre, számára esetleg idegen környezetben is jól kommunikál. A vizsgázó jól választotta ki a célközönseget. 	0–2 0–2	4	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	<ul style="list-style-type: none"> A depressziót bemutató vagy ahhoz kapcsolódó rendezvény szervezéséhez, lebonyolításához szükséges időkeret kijelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. A helyszín/helyszínek megválasztása megfelelő, a költségigények meghatározása megfelelő módon megtörtént. Az esemény menetének összefogása, irányítása megvalósult. A rendezvény értékelése és a megfelelő visszacsatolás megtörtént. 	0–2 0–2 0–2	6	
Helyzetfelismerő, konfliktuskezelő és problémamegoldó-képesség	<ul style="list-style-type: none"> A tervezés és lebonyolítás során az esetlegesen előforduló gátló, zavaró tényezők megoldását megtervezte a vizsgázó (esőnap, póthelyszín, áramhiány, rendzavarás stb.). A tanuló képes volt a program kapcsán keletkező feszültségek kezelésére, az akadályok leküzdésére, meg tudta oldani a váratlan helyzeteket, illetve reagált a felvetésekre. 	0–2 0–2	4	
Összesen (maximum):			20	
A szervezésen alapuló projekt írásos anyagának és a lebonyolítás módjának összesített pontszáma (a és b rész együtt):			50	
Tanári vélemény, aláírás:				

3. projekttema: A munkanélküliség alakulása a rendszerváltás óta

I. A projektkészítés folyamatának értékelése

A vizsgázó neve:					
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont	
A vizsgázó önálló részvétele a projekt készítésében	A vizsgadarabot az érettségiző önállóan készítette el. Amennyiben mások segítségét valamely résztvevőnek igénybe vette, vagy más alkotások egyes elemeit felhasználta, azt korrektül feltüntette.	0–2	2		
Konzultációkon való megjelenés	Részt vett a konzultációkon, azokra felkészülten érkezett, és a konzulenssel való együttműködésre törekedett.	0–4	4		
K O M P E T E N C I Á K	Információk kezelése, problémafelismerés, problémamegoldóképesség, széles körű alkalmazási ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgamű elkészítéséhez különböző területekről szerzett be ismereteket. A társadalomismereti sokszínű megközelítés tükröződik forrásaiban, többek közt a gazdasági, szociálpolitikai, jogi, szociológiai esetleg pszichológiai nézőpont. • A munkanélküliek helyzetéből adódó sajátos problémát felismerte. Amennyiben dolgozata a civil szervezetek munkáját is érinti, megfogalmazza azt a társadalmi célkitűzést, amit a civilek maguk elé tűztek. • A vizsgadarabja készítése közben keletkező problémákat felismeri, képes megfogalmazni, a megoldási, elhárítási módot megtalálni. • A különböző területekről szerzett ismereteket képes összehangolni, a törvényi előírások és a valóság esetleges különbözőségét észleli, megfogalmazza. • Megszerezte a projektérettségi készítéséhez szükséges speciális kompetenciákat. Figyelmet fordított arra, amennyiben nem hagyományos írásos dolgozat készítésére vállalkozott, hogy a választott műfaj készítésének sajátosságaival alaposan megismerkedjen, és ezeket a gyakorlatban is használni tudja. 	0–4	14	
			0–2		
			0–4		
			0–2		
			0–2		

	Nyelvi kultúra, kommunikáció, értő olvasás, szövegalkotás	<ul style="list-style-type: none"> • Képes az önálló ismeretszerzésre írott, audiovizuális, elektronikus és szóbeli formában egyaránt. • Megfelelő nyelvi kultúrával rendelkezik a társas kommunikáció során megvalósuló információcserére. • Az olvasott szakirodalom értő olvasásáról számot tudott adni a konzultációk alkalmával. • Szövegalkotó képessége mind írásban, mind szóban megfelelő. 	0–2 0–2 0–4 0–2	10	
Összesen (maximum)				30	
Tanári vélemény					

II. Javítási útmutató a kész vizsgamunka tartalmának, eredményének értékeléséhez

1. Írásos dolgozat típusú projekt értékelése

A vizsgázó neve:					
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont	
A dolgozat egyedisége		A vizsgadarab az érettségiző saját szellemi terméke, a forrásokat, hivatkozásokat, idézeteket precízen feltüntette.	0–2	2	
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség		<ul style="list-style-type: none"> A beadott érettségi dolgozat megjelenési formája esztétikus, rendezett, megfelelően összeállított, összefűzött lapokból áll. Írásos dolgozata eleget tesz a mennyiségi követelményeknek. A dolgozat jól szerkesztett, bekezdésekre, fejezetekre tagolt, esetleges mellékletei számozottak, kapcsolódásuk világos. A vizsgamű nyelvhelyessége a középszintű érettségi elvárásainak megfelelő. Nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibákat. A vizsgázó megfelelően idéz, és adja meg a bibliográfiai adatokat. 	0–2 0–2 0–2 0–4 0–2	12	
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	Dolgozatának érdekes címet adott, amely kapcsolatba hozható a munkanélküliekkel vagy a választott civil szervezettel.	0–2		
	A feladat megértése, a probléma felismerése, problémamegoldás keresése	<ul style="list-style-type: none"> A dolgozat a munkanélküliek helyzetével vagy az őket segítő civil szervezet bemutatásával foglalkozik. Elemzett dokumentumai vagy a felhasznált statisztikai adatok az 1990 utáni korszak bemutatására alkalmasak. A munkanélküliek, illetve a civilszervezet társadalmi, szociális, gazdasági problémáival tisztában van, érzékeli a nehézségeket, képes javaslatot megfogalmazni a helyzet javítására. 	0–4 0–4		
	A projekt elméleti megalapozása, az információk komplex kezelése, a szakmai fogalmak azonosítása, helyes használata	<ul style="list-style-type: none"> A projektben tükröződik a különböző területekről szerzett ismerete, felkészült a rendszerváltás utáni változások ábrázolására. Egyaránt használ a munkanélküliekkel kapcsolatos szociálpolitikai, jogi, szociológiai, gazdasági, iskolázottsági szempontú megközelítést. A munkanélküli helyzet témakörét komplexen kezeli. A társadalmi nehézségek mellett demográfiai következményeket is elemez. A munkanélküliekkel, gazdaságpolitikával, szociálpolitikával, szociológiával kapcsolatos szakmai fogalmakat értelmez, szakszavakat helyesen használ; például átképzés, közmunka, munkaügyi központ, rászorultsági elv, hátrányos helyzet, társadalmi réteg, foglalkoztatottsági mutató, GDP, munkanélküliségi ráta. 	0–6 0–2 0–4		
K O					

M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és a logikai kapcsolatok felismerése	<ul style="list-style-type: none"> • Tisztában van a munkanélküliség össztársadalmi problémájával, gazdasági okaival, az állam ezzel kapcsolatos szerepvállalásának lényeges elemeivel. • A munkanélküliek, illetve a vizsgált civilszervezet helyzetének bemutatásában a lényegi elemekre tér ki. • Ismeri az ország gazdasági lehetőségeit, gazdaságpolitikai prioritásait, a társadalmi igényeket, látja a különböző tényezők változásainak egymásra gyakorolt hatását. 	0–2 0–2 0–2	36	
	A hipotézis vagy cél megfogalmazása és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> • A dolgozata elején nyelvileg igényesen megfogalmazott, maga elé tűzött cél reális, a saját életkori, rendelkezésére álló időbeli és egyéb sajátosságai alapján megvalósítható, vagy megfelelően átgondolt, jól megfogalmazott hipotézist állít fel. • A munkanélküliek helyzetének bemutatásával kapcsolatos kiinduló hipotézisének, célkitűzésének az esetleges eltérését észleli, igyekszik magyarázni. 	0–2 0–2		
	Önkifejező-képesség	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgadarabban megjelenik a szerző saját álláspontja az általa vizsgált munkanélküliek, illetve a civilszervezet helyzetéről. Megközelítési módja, kérdései egyéni látásmódnak is teret adnak. • Megfogalmazza véleményét az állami szerepvállalás mértékéről, elégséges voltáról, saját ezzel kapcsolatos elégedettségéről, vagy értékeli a civilszervezet tevékenységének hatékonyságát, emberségességét, jövőbeli feladatait vagy kilátásait. 	0–2 0–2		
Összesen:				50	
Tanári vélemény, aláírás:					

2. A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekt értékelése

2. a) A projekthez mellékelt írásos anyagok értékelése (10 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont
K O M P E T E N C I Á K	Célmeghatározás és értékelés	Az elkészítendő vizsgadarab célját világosan megfogalmazta, és az alkalmas a munkanélküliek helyzetének reális bemutatására vagy a civilmunka ösztöregzésére. A produktum elkészülte után értékelte a célkitűzés megvalósulásának mértékét, az esetleges akadályozó tényezőket számba vette, az eltéréseket megindokolta.	0–2	8
	A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés	A munkanélküliek helyzetét lényeges szempontok alapján mutatta be, képes volt megfogalmazni a szociálpolitikai célkitűzések, eszközök, gazdasági lehetőségek és a társadalmi elvárások közti kapcsolatokat, összefüggéseket.	0–2	
	A projektmunka elméleti megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> • A projektmunka készítéshez a munkanélküliekkel kapcsolatban alapos, több területre kiterjedő anyaggyűjtés után fogott hozzá, szociálpolitikai, jogi, gazdasági ismeretei tükröződnek az elkészült vizsgadarabban, portfóliójában szakirodalmi jegyzetek találhatóak, bibliográfiája az érettségéhez méltó. • A választott műfajhoz szükséges elméleti ismeretekkel rendelkezik, a készítéshez nélkülözhetetlen hatásmechanizmusokkal, sajátosságokkal tisztában van, ennek bizonyítására a dolgozatban röviden kitért. 	0–2	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség		A leadott mű mondatokból, bekezdésekből álló, jól szerkesztett szöveg, nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0–2	2
Összesen:				10

2. b) A képi vagy elektronikus vizsgadarab értékelése (40 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok		Pont	Max. pont	Adott pont
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	•A munkanélküliek helyzetének bemutatása a vizsgázó önálló terméke. Amennyiben másoktól átvett anyagrészeket tartalmaz, azok forrását feltüntette, és a saját munkájától világosan elhatárolta.	0–2	10	
	•A vizsgadarab a műfajának sajátosságaiból adódó egyéni látásmódot is tükröz, képes a munkanélküliek nehézségeinek és a civilszervezetek fontosságának érzékeltetésére, a befogadóból érzelmi hatás kiváltására.	0–4		
	•Az elkészült darab tükrözi a vizsgázó egyéni álláspontját, saját felfogását napjaink szociálpolitikai helyzetéről, a munkanélküliek ellátásában a szükséges javítás mértékéről, elhelyezkedésük segítéséről vagy az önkéntes civilmunka értelméről.	0–4		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgamunka formája az érettségi vizsgához méltó, esztétikai minőséget hordoz. • A produktum terjedelme megfelel az előírtaknak. • Képi világa jól szerkesztett, ha van, szövege szabatosan, pontosan megfogalmazott, nem tartalmaz súlyos nyelvi vagy nyelvhelyességi hibát. 	0–4 0–2 0–2	8	
K O M P E T E N C I Á K	Szakmailag megalapozott címadás	A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló vizsgadarab a műfaji sajátosságoknak megfelelő címmel rendelkezik, mely harmonizál a munkanélküliek helyzete témával.	0–2	
	A feladat megértése	A vizsgázó a kiírt feladatot megértette, a rendszerváltozás utáni munkavállalási lehetőségek változásainak bemutatására koncentrált, a munkanélküliek helyzete áll vizsgálódásának homlokterében. Amennyiben civilszervezetet mutat be, annak célkitűzései közt szerepel a munkanélküliek támogatása, segítése.	0–2	

K O M P E T E N C I Á K	A lényegi elemek és logikai kapcsolatok felismerése, az információk komplex kezelése	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgált társadalmi réteget több szempontú, többféle forrásból adódó megközelítéssel mutatja be, a szociálpolitikai, jogi, gazdasági, szociológiai, pszichológiai nézőpontok komplexen jelennek meg. • A civilszervezet, illetve a munkanélküliek bemutatása lényeges elemek kiemelésével történt meg, a választott munkanélküli vagy civilszervezet egyedi ábrázolása alkalmas társadalmi összefüggések meglátására, összefüggések megfogalmazására. 	0–4	22	
	A projekt készítésének szakmai megalapozása	<ul style="list-style-type: none"> • A szociálpolitikához, szociológiához, társadalmi viszonyokhoz kapcsolódó elméleti ismeretei tükröződnek a kész műben. Ábrázolhatja a munkanélküliek családját, álláskereső próbálkozásait, az ehhez nyújtott állami segítséget, a rendszerváltást követően helyzetükben bekövetkező változásokat - az összehasonlítás vagy különböző időszakok vertikális ábrázolása egyaránt jó megoldás. Ha a vizsgázó civilszervezet tevékenységével foglalkozik, általános jellegű bemutatás mellett a munkanélküliek érdekében végzett tevékenység korábban elért eredményeire, tapasztalataira vagy pillanatnyilag folyó tevékenységre egyaránt fókuszálhat. • A választott műfajhoz kapcsolódó szakmai ismereteket, a különböző technikai eszközök hatásmechanizmusát (például képnyelv vagy hanghatások, technikai eszközök, vágás, montázstechnika) megfelelően alkalmazza 	0–4		
	A téma aktualitása	A munkanélküliek helyzetét napjainkban saját megyéjében ábrázolta, csak összehasonlításban tért ki korábbi korok, évtizedek jellemzőire, illetve országos vagy nemzetközi tendenciákra.	0–2		
Összesen (maximum):				40	
A képi vagy elektronikus ismeretterjesztő információforráson alapuló projekthez mellékelte írásos anyag és a képi vagy elektronikus vizsgadarab összesített pontszáma (a és b rész együtt):				50	
Tanári vélemény, aláírás:					

3. Szervezésen alapuló projekt

3. a) A szervezésen alapuló projekthez készített írásos anyagok értékelése (30 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok			Max. pont	Adott pont
Önállóság a kiválasztott téma feldolgozásában	<ul style="list-style-type: none"> A munkanélküliek helyzetének vagy a civilszervezet ezzel kapcsolatos munkájának bemutatása a vizsgázó önálló terméke. Amennyiben másoktól átvett anyagrészeket tartalmaz, azok forrását feltüntette, és a saját munkájától világosan elhatárolta. A dolgozat alapján egyértelműen azonosítható, hogy a szervezés folyamatában mi az érettségiző saját, önálló teljesítménye, és mit végzett a rendező szervezet többi tagja. 	0-2	4	
	<ul style="list-style-type: none"> Az elkészült darab tükrözi a vizsgázó egyéni álláspontját, saját felfogását napjaink szociálpolitikai helyzetéről, a munkanélküliek helyzetében a szükséges javítás mértékéről. Az írásos anyag tükrözi a szervezés során szerzett egyéni tapasztalatokat is. 	0-2		
Formai és terjedelmi követelmények, megszerkesztettség, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> Az írásos vizsgamunka terjedelme megfelelő. A kifejtés egész mondatokból áll, s a szöveg logikusan felépített. 	0-2	8	
	<ul style="list-style-type: none"> Szabatosan, pontosan, igényesen megfogalmazott. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. 	0-2		
	<ul style="list-style-type: none"> A vizsgamű formája esztétikus, az érettségi vizsgához méltó, alcímeket tartalmaz, áttekinthető, illusztrációi ízlésesek. 	0-2		
	<ul style="list-style-type: none"> Portfóliója gondosan összeállított, tükrözi a szervezőmunka sajátosságait, alkalmas az önálló munkavégzés bizonyítására. 	0-2		
KÉMPETENCIÁK	Célmeghatározás és értékelés	<ul style="list-style-type: none"> A szervezés célját világosan megfogalmazta, és az alkalmas a munkanélküliek helyzetének bemutatására, vagy az érdekében végzett civilmunka pontos céljának rögzítésére. Pontos meghatározza a szervezés során végzendő egyéni feladatokat. 	0-2	18
		<ul style="list-style-type: none"> A produktum elkészülte után értékelte a célkitűzés megvalósulásának mértékét, az akadályozó tényezőket számba vette, leküzdésük módját ismertette. Részletesen kitért saját tevékenysége hatékonyságának, minőségének értékelésére is. 	0-2	

<p>A logikai kapcsolatok felismerése, lényegkiemelés</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó lényeges összefüggések felismerését bizonyította, például a civilszervezet konkrét célja és a rendelkezésére álló anyagi erőforrások összefüggése, vagy a rendezvény célja és a meghívandók köre, vagy a meghívás módja és eredményessége közötti kapcsolatok. • A tanuló a lényegi elemeket hangsúlyozza a szervezőmunkával, illetve az elméleti ismereteivel kapcsolatosan. 	<p>0–2</p> <p>0–2</p>		
<p>A projektmunka elméleti megalapozása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rávilágít a szervezés jogi, gazdasági felteteleire. • A szervezéshez szükséges marketing- és a PR-tevékenységhez kapcsolódó elméleti ismeretek a vizsgadarabban megjelennek, azokat megfelelően alkalmazza. • A szociálpolitikához, gazdasági helyzethez, társadalmi viszonyokhoz, munkanélküliségi rátához kapcsolódó elméleti ismeretei tükröződnek a kész műben. Amennyiben egy civilszervezet munkájába kapcsolódik be, tisztában van az egyesületek jogi szabályozásával, gazdálkodási módjával. 	<p>0–4</p> <p>0–2</p> <p>0–4</p>		
<p>Összesen:</p>			<p>30</p>	

3. b) A lebonyolítás módjának értékelése (20 pont)

A vizsgázó neve:				
Szempontok, kompetenciák		Pont	Max. pont	Adott pont
Önálló munkavégző és kezdeményező-képesség	A vizsgázó által a szervezésre, lebonyolításra fordított idő dokumentáltan az érettségihez méltó, az elvárhatónak megfelelő.	0–2	2	
	<ul style="list-style-type: none"> Elkülöníthető, hogy a vizsgázó a szervezés során vagy a civilszervezet munkájában mit végzett önállóan, miben vállalt irányítást. 	0–4	6	
	<ul style="list-style-type: none"> A munkatársként, résztvevőként végzett feladatrész az érettségihez méltó. A tanuló motiváltsága megfelelő mértékű, ezt tükrözi a vállalt és elvégzett feladat nagyságrendje. 	0–2		
Az érdeklődés megtartásának képessége	A szervezés folyamatában a vizsgázó képes a megfelelő tájékoztatásra. A tanuló képes a közös munkatevékenységre, az érintett munkanélküliekkel, a civilszervezet munkatársaival képes a kapcsolatteremtésre, a kapcsolat fenntartására.	0–2	2	
Szervező-készség, az információk komplex kezelése	<ul style="list-style-type: none"> A vizsgázó általi rendezvényszervezés esetén a helyszín megválasztása megfelelő, a rendezvényszervezésre és magára a rendezvényre az időkeret megjelölése, az időpont megválasztása megfelelő. Az események időtartama arányos. Civilszervezet munkájában való részvétel esetén az események folyamatában jelen van. 	0–2	6	
	<ul style="list-style-type: none"> A költségigények meghatározása, elemzése megfelelő módon megtörtént. 	0–2		
	<ul style="list-style-type: none"> A civilmunka eredményessége, illetve a rendezvény értékelése megfelelő visszacsatolások felhasználásával megtörtént. 	0–2		
Helyzetfelismerő, konfliktuskezelő és problémamegoldó-képesség	A tervezés és lebonyolítás során a felmerülő vagy a várható akadályokat felismerte, elhárításukra felkészült, saját helyzetét, szerepét reálisan értékelte, annak megfelelően reagált. Konfliktuskerülésre, illetve konfliktuskezelésre törekedett.	0–4	4	
Összesen (maximum):			20	
A szervezésen alapuló projekt írásos anyagának és a lebonyolítás módjának összesített pontszáma (a és b rész együtt):			50	
Tanári vélemény, aláírás:				